

IV

(Kiti aktai)

EUROPOS EKONOMINĖ ERDVĖ

EEE JUNGTTINIS KOMITETAS

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOS SPRENDIMAS

Nr. 191/08/COL

2008 m. kovo 17 d.

dėl nemokamos darbo jėgos, vykdamas mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą (Norvegija)

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJA ⁽¹⁾,

Institucijos ir Teismo susitarimo 3 protokolo I dalies 1 straipsnio 2 dalyje ir II dalies 6 straipsnyje,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą ⁽²⁾, ypač į jo 61–63 straipsnius ir 26 protokolą,paprąšiusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal pirmiau minėtus straipsnius ⁽³⁾,atsižvelgdama į ELPA valstybių susitarimą dėl Priežiūros institucijos ir Teisingumo Teismo įsteigimo ⁽³⁾, ypač į jo 24 straipsnį,

kadangi:

I. FAKTAI

1. PROCEDŪRA

atsižvelgdama į Institucijos ir Teismo susitarimo 3 protokolo I dalies 1 straipsnio 2 ir 3 dalis ir II dalies 4 straipsnio 4 dalį, 6 straipsnį ir 7 straipsnio 4 dalį,

2005 m. spalio 14 d. Norvegijos atstovybės Europos Sąjungoje raštu, kuriame persiunčiamas 2005 m. spalio 5 d. Norvegijos prekybos ir pramonės ministerijos raštas, (abu raštai Institucijos gauti ir užregistruoti 2005 m. spalio 17 d. (Nuorodos Nr. 346675) Norvegijos institucijos pranešė pagal Institucijos ir Teismo susitarimo 3 protokolo I dalies 1 straipsnio 3 dalį apie pasiūlymą dėl naujos schemos teikti finansinę pagalbą nemokamai darbo jėgai, vykdamas mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą. Toliau pasiūlyta schema vadinama „Nemokamos MTP darbo jėgos schema“.

atsižvelgdama į Institucijos Valstybės pagalbos gaires ⁽⁴⁾ dėl EEE susitarimo 61 ir 62 straipsnių taikymo ir aiškinimo, ypač į skyrių apie pagalbą moksliniams tyrimams ir technologijų plėtrai bei inovacijų diegimui,

2006 m. kovo 8 d. raštu (Nuoroda Nr. 364666), tai pat remdamasi įvairiu apibūsiu susirašinėjimu ⁽⁵⁾, Institucija informavo Norvegijos institucijas, kad nusprendė pradėti Institucijos ir Teismo susitarimo 3 protokolo II dalies 6 straipsnyje nustatytą procedūrą dėl Nemokamos MTP darbo jėgos schemos ir pakvietė jas teikti savo pastabas dėl sprendimo.

atsižvelgdama į 2006 m. kovo 8 d. Institucijos sprendimą Nr. 59/06/COL pradėti oficialią tyrimo procedūrą, numatytą

⁽¹⁾ Toliau – Institucija.

⁽²⁾ Toliau – EEE susitarimas.

⁽³⁾ Toliau – Institucijos ir Teismo susitarimas.

⁽⁴⁾ Procedūrinės ir esminės taisyklės valstybės pagalbos srityje – EEE susitarimo 61 ir 62 straipsnių ir Institucijos ir Teismo susitarimo 3 protokolo I dalies 1 straipsnio taikymo ir aiškinimo gairės, Institucijos priimtos ir išleistos 1994 m. sausio 19 d., paskelbtos OL L 231, 1994 9 3, p. 1, ir EEE priede Nr. 32, 1994 9 3, p. 1. Gairės su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2007 m. gegužės 3 d. Institucijos sprendimu Nr. 154/07/COL. Toliau – Valstybės pagalbos gairės.

⁽⁵⁾ OL C 258, 2006 10 26, p. 28 ir EEE priedas Nr. 53, 2006 10 26.

⁽⁶⁾ Išsamesnės informacijos apie susirašinėjimą nuoroda pateikta Sprendime Nr. 59/06/COL pradėti oficialią tyrimo procedūrą, kurio santarauka skelbiama OL C 258, 2006 10 26, p. 28, ir EEE priede Nr. 53, 2006 10 26. Visas sprendimas skelbiamas Institucijos tinklavietėje: www.eftasurv.int

2006 m. balandžio 19 d. Norvegijos atstovybės Europos Sąjungoje raštu, kuriame persiunčiami atitinkamai 2006 m. balandžio 7 ir 11 d. Viešojo administravimo ir reformų ministerijos ir Prekybos ir pramonės ministerijos raštai, Norvegijos institucijos pateikė savo pastabas. Institucija gavo ir užregistravo laišką 2006 m. balandžio 20 d. (Nuorodos Nr. 370829).

Sprendimas Nr. 59/06/COL pradėti oficialią tyrimo procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir jo EEE priede (⁷). Institucija pakvietė suinteresuotąsias šalis teikti savo pastabas. Institucija negavo pastabų iš suinteresuotųjų šalių.

Galiausiai 2008 m. vasario 15 d. Viešojo administravimo ir reformų ministerijos elektroniniu paštu atsiųstame rašte (Nuoroda Nr. 465311) Norvegijos institucijos pateikė visą informaciją, neoficialiai perduotą telefonu ir elektroniniu paštu 2007 m. ir 2008 m. sausio mėn.

2. SIŪLomos PRIEMONĖS APRAŠYMAS

2.1. NEMOKAMOS MTP DARBO JĖGOS SCHEMOS TIKSLAS, TEISINIS PAGRINDAS IR VEIKIMAS

Tikslas

Iš parengiamųjų teisės aktų matyti, kad bendrasis Nemokamos MTP darbo jėgos schemos tikslas – skatinti mažų įmonių investicijas, kaip antai verslininkų ir individualių įmonių, didesnes investicijas į mokslinius tyrimus ir plėtrą (⁸). Tiksliau, naujosios schemos tikslas – skatinti asmenų pastangas į mokslinius tyrimus ir plėtrą orientuotose įmonėse, kurios pradiniam etape dažnai priklauso nuo darbo jėgos išteklių, kuriems negali sumokėti. Norvegijos institucijos mano, kad į mokslinius tyrimus ir plėtrą orientuotos įmonės yra svarbios siekiant sukurti vertę iš mokslinių tyrimų ir inovacijoms plėtoti.

Norvegijos institucijos išsamiau paaiškino, kad Nemokamos MTP darbo jėgos schemos įdiegimo motyvas buvo tas, kad pagal dabar egzistuojančią „Skattefunn“ schemą (⁹) negalima remti nemokamos darbo jėgos, kai mokslinių tyrimų ir plėtros

veiklą vykdo verslininkai ir individualios įmonės, nes „Skattefunn“ schema yra mokesčių lengvatų schema (¹⁰). Šiuo atžvilgiu institucijos paaiškino, kad pagal „Skattefunn“ schemą pagalba skiriama mokslinių tyrimų ir plėtros veiklai mokesčių lengvatų (mokesčių kredito) pavidalu, kai iš mokesčių sumos, kurią turi sumokėti įmonė, atskaitoma suma, lygi reikalavimus atitinkančių išlaidų procentiniam dydžiui. Tačiau Norvegijos institucijos manė, kad būtų nesilaikoma bendrųjų mokesčių teisės aktų, jei iš reikiamos mokėti mokesčių sumos būtų atimama suma, kurios pagrindas – ne *faktinės* tinkamumo reikalavimus atitinkančios išlaidos, bet neatlyginta darbo jėga, t. y. „išlaidos“, kurių nebuvo tuo požiūriu, kad nebuvo mokamas atlyginimas ir niekas neatsispindi įmonės ataskaitose. Tuo remiantis manoma, kad nemokama darbo jėga pagal „Skattefunn“ schemą negali būti laikoma reikalavimus atitinkančiomis išlaidomis.

Atsižvelgdamos į tai Norvegijos institucijos pasiūlė sukurti Nemokamos MTP darbo jėgos schemą, pagal kurią finansinė parama neapmokestinamų dotacijų pavidalu turėtų būti skiriama nemokamai darbo jėgai, vykdančios mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą. Taigi Norvegijos institucijos mano, kad Nemokamos MTP darbo jėgos schema turėtų pataisyti arba papildyti egzistuojančią „Skattefunn“ schemą.

Pranešime Norvegijos institucijos taip pat paaiškino, kad daugelyje šalių vykdomi pagal „Skattefunn“ schemą patvirtinti projektai, bet vėliau tokių projektų atžvilgiu jau nebuvo galima pasinaudoti mokesčių lengvata (arba reikėjo grąžinti sumą, lygią gautai mokesčių lengvatos sumai), nes projektuose buvo nemokamos darbo jėgos. Todėl Norvegijos institucijos nusprendė pristatyti Kompensacijos schemą, siekdamas kompensuoti įmonėms finansinius nuostolius, kuriuos jos patyrė 2002–2004 m. dėl mokslinių tyrimų ir plėtos projektų, nes nemokamai darbo jėgai negalėjo būti taikoma „Skattefunn“ schema (¹¹). Institucija savo sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą dėl Nemokamos MTP darbo jėgos schemos atsižvelgė į tai, kad pagal Kompensacijos schemą įmonėms skirta pagalba būtų laikoma *de minimis* pagalba pagal „de minimis“ reglamentą“ (¹²). Kompensacijos schema nėra oficialios tyrimo procedūros dalis.

(⁷) Informacija apie skelbimą pateikta 6 išnašoje.

(⁸) St. Prp. Nr. 65 3.9 skyrius (2004–2005 m.).

(⁹) Institucija patvirtino „Skattefunn“ schemą savo 2002 m. rugsėjo 25 d. Sprendime Nr. 171/02/COL, „Skattefunn“ schemos pakeitimus Institucija patvirtino savo 2003 m. vasario 5 d. Sprendime Nr. 16/03/COL.

(¹⁰) Norvegijos institucijos tokias įmones vadina „gründerselskaper“ ir „enkeltpersonforetak“.

(¹¹) 2006 m. liepos 2 d. Norvegijos institucijos patvirtintino Karališkąjį dekretą Nr. 123 dėl Kompensacijos schemos įgyvendinimo: „Forskrift om kompensasjon for ulønnet arbeidsinnsats i Skattefunn-godkjente forsknings- og utviklingsprosjekter for inntektsårrene 2002, 2003 og 2004“. Taip pat žr. St. Prp. Nr. 65 3.9 skyrių (2004–2005 m.).

(¹²) 2001 m. sausio 12 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 69/2001 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* valstybės pagalbai (OL L 10, 2001 1 13, p. 30), kuris įtrauktas į EEE susitarimo XV priedo 1 punkto e papunktį.

Teisinis pagrindas

Pirminiame Norvegijos Vyriausybės pasiūlyme Norvegijos parlamentui⁽¹³⁾ dėl valstybės biudžeto (po šio pasiūlymo Parlamentui buvo pateikta Parlamentinio komiteto rekomendacija⁽¹⁴⁾) Vyriausybė pasiūlė Nemokamos MTP darbo jėgos schemai ir Kompensacijos schemai iš viso skirti 70 mln. NOK⁽¹⁵⁾. Dar laukiama Institucijos patvirtinimo ir lėšos dar neišmokėtos pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą, bet Norvegijos institucijos paaiškino, kad tikimasi, jog didžiausias metinis schemos biudžetas bus maždaug 50 mln. NOK⁽¹⁶⁾.

Norvegijos parlamentas, kuris patvirtino pirminį Nemokamos MTP darbo jėgos schemos biudžetą, 2005 m. birželio 17 d. kartu patvirtino pasiūlymą dėl Norvegijos akto dėl turto ir pajamų apmokestinimo dalinio pakeitimo įvedant nuostatas dėl Nemokamos MTP darbo jėgos schemai skiriamų lėšų (toliau – Mokesčių įstatymas dėl Nemokamos MTP darbo jėgos schemos⁽¹⁷⁾) apmokestinimo ir aukščiau ribų.

Buvo ne tik patvirtintas biudžetas ir priimtas Mokesčių įstatymas dėl Nemokamos MTP darbo jėgos schemos, bet Norvegijos prekybos ir pramonės ministerija parengė ir gairių projektą dėl Nemokamos MTP darbo jėgos schemos įgyvendinimo (toliau – Nemokamos MTP darbo jėgos schemos gairės)⁽¹⁸⁾. Gairių projekte numatyta, kad „Norges forskningsråd“ (Norvegijos mokslinių tyrimų taryba) bus įstaiga, atsakinga už schemos administravimą ir įgyvendinimą.

Nemokamos MTP darbo jėgos schemos veikimas. Reikalavimus atitinkantys projektai

Iš Nemokamos MTP darbo jėgos schemos gairių matyti, kad reikalavimus atitinkančiuose projektuose turi būti vykdoma

mokslinių tyrimų ir plėtros veikla, kurią vykdo asmenys, už savo negaunantys darbą jokie užmokesčio ar kitokios kompensacijos. Schema netaikoma asmenims, kuriems mokama iš kitų viešųjų šaltinių⁽¹⁹⁾.

Pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemos gaires reikalavimus atitinkantys projektai yra:

- i) projektai, pagal kuriuos vykdomi planuoti moksliniai tyrimai ar labai svarbūs tyrimai, kuriais siekiama įgyti naujų žinių ir išradimų, reikalingų naujiems produktams, procesams ar paslaugoms kurti arba esantiems produktams, procesams ar paslaugoms labai pagerinti. Jie apima sudėtingų sistemų komponentų kūrimą, kurio reikia tokiems moksliniams tyrimams, ypač generinių technologijų patvirtinimui, kad būtų išskirti prototipai, nurodyti ii punkte⁽²⁰⁾; ir
- ii) projektai, kuriais siekiama suteikti naujos informacijos, žinių ar patirties, kurią, kaip manoma, įmonė naudos kurdama naujus ar geresnius produktus, paslaugas ar diegdama gamybos būdus. Be to, veikla, kurios rezultatai, gauti iš pramoninių mokslinių tyrimų, perkeliama į naujų pagerintų produktų, paslaugų ar gamybos procesų planą, projektą ar dizainą, tai pat į pirmojo prototipo ar bandomojo projekto, kuris negali būti komerciškai naudojamas, kūrimą, taip pat yra pagal schemą reikalavimus atitinkanti veikla⁽²¹⁾.

Norvegijos institucijos teigia, kad toks reikalavimus atitinkančių mokslinių tyrimų ir plėtros projektų apibrėžimas atitinka reikalavimus atitinkančių mokslinių tyrimų ir plėtros projektų apibrėžimą pagal esamą „Skattefunn“ schemą. Iš tikrųjų Norvegijos institucijos nurodo, kad reikalavimus atitinkantys projektai pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą yra projektai, kurie atitinka „Skattefunn“ kriterijus arba patvirtinti pagal „Skattefunn“ schemą⁽²²⁾.

⁽¹³⁾ St. Prp. Nr. 65 (2004–2005 m.) 3.9 skyrius, 928 dalis, 71 punktas.

⁽¹⁴⁾ Innst. S. Nr. 240 (2004–2005 m.) 10.1.1.2 skyrius, 928 dalis, 71 punktas.

⁽¹⁵⁾ Parlamentas patvirtino biudžetą 2005 m. birželio 17 d. 2006–2007 m. pagal Kompensacijos schemą skirta 35 mln. NOK.

⁽¹⁶⁾ Tai yra apytikris apskaičiavimas, todėl jis nenurodytas jokiuose teisiniuose tekstuose.

⁽¹⁷⁾ Lov 2005 06 17 Nr. 74: Lov om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven). Vyriausybės pasiūlymas Parlamentui pateiktas Ot. Prp. Nr. 92 (2004–2005 m.) 14.1 skyriuje ir jame nurodomas pirminis biudžeto pasiūlymas, pateiktas Dt. Prp. Nr. 65 (2004–2005 m.). Su pasiūlymu pateikta Parlamento Finansų komiteto rekomendacija, žr. Innst. O. Nr. 125 (2004–2005 m.) 15.1 skyrių.

⁽¹⁸⁾ Nemokamos MTP darbo jėgos schemos gairių projektas – tai administraciniai nurodymai, parengti remiantis vidaus nuostatais dėl valstybės finansų valdymo, kurie vadinasi „Reglement for økonomistyring i staten“ ir „Bestemmelser om økonomistyring i staten“.

⁽¹⁹⁾ Standartinės pranešimo formos III.6.A dalies 6 skyrius ir Nemokamos MTP darbo jėgos schemos gairių 3 skyrius.

⁽²⁰⁾ Pranešime daroma nuoroda į „Skattefunn“ schemą, bet konkrečiai nurodomas tik ii punkte minimas projektų tipas, todėl neaišku, ar kiti projektų tipai vis tiek patenka į Nemokamos MTP darbo jėgos schemos taikymo sritį. Tačiau 2008 m. kovo 12 d. elektroniniu laišku (Nuoroda Nr. 469276) Norvegijos institucijos patvirtino, kad mokslinių tyrimų ir plėtros tipas, aprašytas i punkte, patenka į schemos taikymo sritį.

⁽²¹⁾ Standartinės pranešimo formos I dalies 6 skyrius ir Nemokamos MTP darbo jėgos schemos gairių 3 skyrius. Tačiau paprastas verslas, orientuotas į produktų kūrimą, kuris neturi moksliniams tyrimams būdingų savybių, neįtraukiamas; pavyzdžiui, projektai, kurie yra nuolatinio pobūdžio arba kuriuose keičiami metodai, bet tam nereikia kurti naujų žinių ar naujai naudoti esamų žinių, yra organizacinio pobūdžio arba juos sudaro apklausos ir pan.

⁽²²⁾ Nemokamos MTP darbo jėgos schemos gairių 3 skyrius ir Mokesčių įstatymo dėl Nemokamos MTP darbo jėgos schemos IX skyrius.

Kaip minėta pirmiau, Nemokamos MTP darbo jėgos schema administruos ir įgyvendins Norvegijos mokslinių tyrimų taryba. Ši įstaiga taip pat yra sekretoriatas ir administravimo įstaiga, kuri vertina, ar projektai atitinka reikalavimus pagal „Skattefunn“ schemą⁽²³⁾. Norvegijos institucijos paaiškino, jog tai, kad reikalavimus atitinkanti mokslinių tyrimų ir plėtros veikla vienodai apibrėžiama ir pagal „Skattefunn“ schemą, ir pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą, ir kad administravimo įstaiga, kuri vertina, ar projektai atitinka reikalavimus, yra ta pati pagal abi schemas, reiškia, kad abiejų schemų įgyvendinimas yra glaudžiai koordinuojamas. Šiuo atžvilgiu siekiama, kad paraiškų teikėjams, besikreipiantiems dėl reikalavimus atitinkančios mokslinių tyrimų ir plėtros veiklos, reikėtų užpildyti vieną bendrą paraiškos blanką, kuriame paraiškos teikėjas gali pasirinkti, ar paramos prašo dėl mokamos ir (arba) nemokamos darbo jėgos, vykdant tiesiogiai susijusių mokslinių tyrimų ir plėtros veiklą⁽²⁴⁾. Be to, į finansinę paramą, skirtą pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą, bus atsižvelgta, kai paraiškų teikėjai taip pat prašys paramos pagal „Skattefunn“ schemą ir visai pagalbai bus taikoma maksimali riba pagal pastarąją schemą⁽²⁵⁾. Iš tikrųjų, Norvegijos institucijų nuomone, vienintelis dviejų schemų skirtumas – reikalavimus atitinkančių išlaidų tipas (t. y. mokama darbo jėga ar nemokama darbo jėga) ir paramos skyrimo būdas (t. y. mokesčių lengvata ar neapmokestinama dotacija).

Be to, Norvegijos institucijos teigia, kad projektai būtų laikomi atitinkančiais reikalavimus pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą, jie negali būti pradėti anksčiau nei kreipiamasi paramos⁽²⁶⁾.

2.2. GAVĖJAI

Pranešime Norvegijos institucijos paaiškino, kad Nemokamos MTP darbo jėgos schema būtų atvira visiems mokesčių mokėtojams, kurie privalo mokėti mokesčius Norvegijoje, įskaitant visas įmones, neatsižvelgiant į jų dydį, sektorių ir regioną⁽²⁷⁾. Įmonės, kartu vykdančios bendradarbiavimo projektą, taip pat gali pasinaudoti schema⁽²⁸⁾.

Norvegijos institucijos paaiškino, kad vidutinės ir didelės bendrovės buvo įtrauktos į Nemokamos MTP darbo jėgos schemą dėl

⁽²³⁾ St. Prp. Nr. 65 (2004–2005 m.) 3.9 skyrius, Ot. Prp. Nr. 92 (2004–2005 m.) 14.1 skyrius ir įvadas į Nemokamos MTP darbo jėgos schemas gaires. Nors administruojant „Skattefunn“ schemą dalyvauja ir „Innovasjon Norge“ (anksčiau – „Statens nærings- og distriktsutviklingsfond“), jo vaidmuo tik šalutinis.

⁽²⁴⁾ Nemokamos MTP darbo jėgos schemas gairių 7 skyrius.

⁽²⁵⁾ Žr. toliau 2.3 skyrių „Reikalavimus atitinkančios išlaidos ir pagalbos intensyvumas“.

⁽²⁶⁾ Norvegijos institucijų 2008 m. kovo 12 d. el. laiškas (Nuoroda Nr. 469275).

⁽²⁷⁾ Taip pat žr. St. Prp. Nr. 65 (2004–2005 m.) 3.9 skyrių, kuriame teigiama, kad Nemokamos MTP darbo jėgos schema skirta individualioms įmonėms, ribotos atsakomybės įmonėms ir kitų tipų įmonėms.

⁽²⁸⁾ Šiuo atveju projekto išlaidos paskirstomos gavėjams proporcingai jų dalyvavimo daliai.

to, kad buvo laikomasi „Skattefunn“ schemas sąlygų (schema atvira visoms įmonėms, neatsižvelgiant į jų dydį). Norvegijos institucijos šiuo atžvilgiu paaiškino, kad „dar ir dėl to Nemokamos MTP darbo jėgos schemeje apibrėžiant gavėjus oficialiai nediskriminuojamos didesnės įmonės“ (pabraukta papildomai)⁽²⁹⁾.

Tačiau Norvegijos institucijos taip pat paaiškino, kad praktikoje Nemokamos MTP darbo jėgos schema yra skirta tik verslininkams ir individualioms įmonėms: „NET jei į schemą įraukiamos visų dydžių įmonės, pats schemas pobūdis (parama nemokamai darbo jėgai) reiškia, kad skatinamasis poveikis bus svarbiausias verslininkų įmonėms ir individualioms įmonėms“⁽³⁰⁾. Maždaug taip pat institucijos teigė, kad Nemokamos MTP darbo jėgos schema yra „...visų pirma skirta naujai įsteigtoms technologijomis pagrįstoms įmonėms, kurios nepajėgia mokėti atlyginimų asmenims, vykdančioms MTP veiklą“ ir „kadangi pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą remiamas neatlyginamas darbas, kurį atlieka atlyginimų ar kitų kompensacijų už darbą negaunantys MTP darbuotojai, schema netaikoma įprastoms vidutinėms ir didelėms įmonėms“⁽³¹⁾.

Tuo remdamosi Norvegijos institucijos teigė, kad „Bendrovės, kurių metinė apyvarta ar bendras metinis balansas atitinka ESA pateiktą vidutinių įmonių apibrėžtį, iš tikrųjų negaus paramos nemokamai darbo jėgai“⁽³²⁾. Institucijos pridūrė, kad „Didesnėse įmonėse MTP darbuotojai paprastai yra įdarbinti ir gauna atlyginimą už faktinę MTP veiklą „Skattefunn“ projekte“ ir „išlaidoms, skirtoms mokėti už tokių darbuotojų darbą, gali būti taikoma mokesčių lengvata pagal „Skattefunn“ schemą, todėl tokioms įmonėms nėra nei poreikio, nei pagrindo kreiptis dotacijos pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą“⁽³³⁾.

Galiausiai Norvegijos institucijos teigia, kad, kadangi maksimali paramos suma reikalavimus atitinkantiems projektams yra tokia pati, nesvarbu, ar parama išskirtinai suteikta mokesčių lengvatų pavidalu pagal „Skattefunn“ schemą, ar derinant mokesčių lengvatą ir dotaciją, suteiktą pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą, didelėms įmonėms nėra paskatos gauti paramą iš abiejų schemų.

Todėl savo 2008 m. vasario 15 d. rašte (Nuoroda Nr. 465311) Norvegijos institucijos informavo Instituciją, kad „schema yra oficialiai skirta tik mažosioms įmonėms ir mikroįmonėms, kurias apibrėžė Institucija“.

⁽²⁹⁾ Norvegijos institucijų 2006 m. sausio 10 d. raštas (Nuoroda Nr. 356994).

⁽³⁰⁾ Standartinės pranešimo formos III.6.A dalies 8.1 skyrius.

⁽³¹⁾ Žr. 29 išnašą.

⁽³²⁾ Žr. 29 išnašą.

⁽³³⁾ Žr. 29 išnašą.

2.3. REIKALAVIMUS ATITINKANČIOS IŠLAIDOS IR PAGALBOS INTENSIVUMAS

Reikalavimus atitinkančios išlaidos

Norvegijos institucijos pranešė, kad pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą reikalavimus atitinkančias išlaidas sudaro nemokamos darbo jėgos išlaidos, susijusios su reikalavimus atitinkančiu projektu⁽³⁴⁾. Dėl nemokamos darbo jėgos valandinio atlygio nustatymo Norvegijos institucijos paaiškino, kad, kadangi oficiali asmenų kvalifikacija ne visada rodo gebėjimą vykdyti mokslinių tyrimų ir plėtros projektus, sunku nustatyti tam tikrą atlygį, kuris atitiktų susijusį išsilavinimą, patirtį ir darbo sritį. Todėl buvo nuspręsta skaičiuojant, kokia turėtų būti parama pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą, taikyti vieną bendrą valandinį atlygį.

Norvegijos institucijų siūlomas valandinis atlygis – 1,6 % 2005 m. nominalaus metinio pramonės darbuotojo atlyginimo (348 300 NOK)⁽³⁵⁾, o tai yra 557,28 NOK valandinis atlygis, kuris paprastumo sumetimais suapvalintas iki 500 NOK. Prekybos ir pramonės ministerija gali pakoreguoti 500 NOK valandinį atlygį atsižvelgdama į bendrojo darbo užmokesčio pokyčius.

Valandinio atlygio (1,6 % nominalaus metinio atlyginimo) apskaičiavimo metodiką sukūrė Norvegijos mokslinių tyrimų taryba. Šiuo atžvilgiu Norvegijos institucijos paaiškino, kad valandinis darbo jėgos atlygis iš tikrųjų gali būti paprastai nustatomas pagal vidutinį metinį atlyginimą (pagrįstą statistiniais duomenimis) ir vidutinės metinės darbo valandas. Tačiau, siekiant supaprastinti mokslinių tyrimų ir plėtros veiklos paramos teikimą, Norvegijos mokslinių tyrimų taryba tuo neapsiribojo. Todėl Taryba sukūrė metodiką, pagal kurią į valandinį atlygį įtraukiamos ne tik i) atlyginimų išlaidos, bet ir ii) „kitos veiklos išlaidos“, apskaičiuotos vienam darbuotojui ir susidedančios iš a) su atlyginimu susijusių socialinių išlaidų (pvz., pensija, socialinis draudimas ir kt.); b) įrangos naudojimo išlaidų vienam darbuotojui (pvz., naudojimas telefonu, kompiuteriu ir IT įranga, kopijavimo aparatu ir kt.); c) bendrųjų pridėtinų elektros, šildymo, biuro nuomos, darbuotojų maitinimo ir aptarnavimo ir pagalbinių darbuotojų laikino darbo išlaidų; d) priemonių ir biuro reikmenų nuomos ir (arba) pirkimo.

Todėl „nemokamos darbo jėgos“ valandinis atlygis apima ne tik su atlyginimu susijusias išlaidas, bet ir „kitas veiklos išlaidas“, tenkančias vienam darbuotojui⁽³⁶⁾.

⁽³⁴⁾ Standartinės pranešimo formos III.6.A dalies 6 skyrius.

⁽³⁵⁾ Žr. NOU: 2004:14 „Om grunnlaget for inntektsoppjørelse“ – apžvalgos, kaip viešojoje statistikoje nustatyti atlyginimų lygiai, ataskaita, parengta Vyriausybės įkurtos įstaigos. Remiantis ta ataskaita, vidutinis metinis pramonės darbuotojo atlyginimas (visą darbo laiką dirbančio darbuotojo) 2003 m. buvo 319 600 NOK. Atsižvelgiant į apskaičiavimą, kad metinis atlyginimas 2004–2005 m. augo 4,4 % (kas atitinka metinio atlyginimo augimą 2002–2003 m.), apskaičiuotas vidutinis metinis pramonės darbuotojo atlyginimas 2005 m. buvo 348 300 NOK. Toks metodas naudotas dėl to, kad pranešimo metu 2005 m. tai buvo geriausi turimi duomenys. Palyginimui, NOU: 2007:3 rodo, kad 2006 m. vidutinis pramonės darbuotojo atlyginimas buvo 355 600 NOK.

⁽³⁶⁾ Nors tokių „kitų veiklos išlaidų“ lygis apskaičiuojamas vienam darbuotojui per vieną valandą, jų faktinio sumokėjimo faktas patikrinamas sąskaitose faktūrose, kaip toliau paaiškinta.

Kurdama metodiką Norvegijos mokslinių tyrimų taryba išnagrinėjo daugelio Norvegijos įmonių ataskaitas ir pamatė, kad vidutinės metinės veiklos išlaidos yra 1,8 kartų didesnės nei metinės atlyginimo išlaidos (įskaitant socialines išlaidas)⁽³⁷⁾. Pakoregavus metines atlyginimo išlaidas dėl to, kad į jas buvo įtrauktos ir socialinės išlaidos (sudarancios 40 % atlyginimo), išėjo, kad vidutinės veiklos išlaidos yra 2,52 kartų didesnės už tik atlyginimo išlaidas. Padalijus šį skaičių iš metinių vidutinių darbo valandų (1 500)⁽³⁸⁾, buvo nustatyta, kad veiklos išlaidos, matuojamos valandų pagrindu, yra 1,68 % (suapvalinta iki 1,6 %) didesnės už metines tik atlyginimo išlaidas. Atitinkamai, pagal metodiką valandinis nemokamos darbo jėgos atlygis (apimantis atlyginimo išlaidas ir „kitas veiklos išlaidas“) skaičiuojamas kaip 1,6 % atitinkamo metinio atlyginimo.

Nemokamos MTP darbo jėgos schemos gairėse numatyta, kad reikalavimus atitinkančioms išlaidoms nemokamai darbo jėgai taikoma riba vienai įmonei – 2 mln. NOK per metus⁽³⁹⁾.

Galiausiai dėl kontrolės priemonių, teikiant kiekvieną dotacijos paraišką, nemokama darbo jėga ir kitos projekto išlaidos turi būti patvirtintos buhalterio⁽⁴⁰⁾. Nors tai, kad patirtos „kitos veiklos išlaidos“, patvirtinama remiantis sąskaitomis faktūromis, Norvegijos institucijos paaiškino, jog, kadangi nėra nemokamos darbo jėgos dirbtų valandų įrodymų, reikalaujama, kad įmonės nurodytų susijusio asmens pavardę, darbo valandų skaičių, datą ir užduotį. Projektuose, kuriuose dalyvauja daugiau nei vienas asmuo, prie nurodytų duomenų turi pasirašyti ir asmuo, kuris yra nemokama darbo jėga, ir asmuo, atsakingas už projektą. Be to, Norvegijos mokslinių tyrimų taryba gali sumažinti nurodytų valandų skaičių, jei procedūros metu atskleidžiama, kad deklaruotas neteisingas valandų skaičius.

Pagalbos intensyvumas

Nemokamos darbo jėgos schemos gairėse nustatyta, kad pagal schemą skiriamoms dotacijoms taikomi ribiniai dydžiai, nustatyti Norvegijos akto dėl turto ir pajamų apmokestinimo 16–40 skyriuje⁽⁴¹⁾. Ta nuostata yra „Skattefunn“ schemos pagrindas ir pagal ją nustatoma, kad priimtinas iki 20 % pagalbos intensyvumas mažų ir vidutinių įmonių atveju.

⁽³⁷⁾ Apžvalga buvo atlikta 1990 m., pagrindu buvo imta nemažai įvairaus dydžio įmonių.

⁽³⁸⁾ Atlikus koregavimą, atsižvelgiant į ligas, motinystės atostogas ir kt.

⁽³⁹⁾ Nemokamos MTP darbo jėgos schemos gairių 3 skyrius. Iš St. Prp. Nr. 65 (2004–2005 m.) 3.9 skyriaus matyti, kad riba yra 50 % aukščiausios išlaidų ribos (projektams, kuriuos vykdo pati įmonė) pagal „Skattefunn“ schemą (4 mln. NOK).

⁽⁴⁰⁾ Nemokamos MTP darbo jėgos schemos gairių 4 skyrius.

⁽⁴¹⁾ Nemokamos MTP darbo jėgos schemos gairių 3 skyrius.

Norvegijos institucijos pranešime pateikė informaciją, kad bendras MVĮ pagalbos intensyvumas yra 27,8 %⁽⁴²⁾. Parama pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą mokama dotacijos, lygios 20 % reikalavimus atitinkančių išlaidų, pavidalu⁽⁴³⁾. Tačiau papildomai pagal Mokesčių įstatymą dėl Nemokamos MTP darbo jėgos dotacijos atleidžiamos nuo įmonių pajamų mokesčio, kuris šiuo metu yra 28 %. Todėl neapmokestinama 20 % reikalavimus atitinkančių išlaidų dotacija yra tokia pati, kaip apmokestinama tokių išlaidų 27,8 % dotacija. Todėl bendras pagalbos intensyvumas yra 27,8 %.

Pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą skiriamos dotacijos vertinamos kartu su pagalba, gauta pagal „Skattefunn“ schemą, ir parama pagal pirmąją schemą įtraukiama skaičiuojant pagalbos pagal antrąją schemą ribas. Pagal „Skattefunn“ schemą bendra paramos MVĮ suma negali būti didesnė kaip 20 % reikalavimus atitinkančių išlaidų, kurios negali viršyti 4 mln. NOK vienoje įmonėje per vienerius metus. Jei bendra finansinės paramos suma peržengtų pagal „Skattefunn“ schemą nustatytas ribas, atitinkamai būtų sumažinta mokesčių lengvata. Tačiau Norvegijos institucijos paaiškino, kad tokios ribos neturi pažeisti nuostatos, kad išlaidos, priskiriamos nemokamai darbo jėgai, turi bet kokių atveju neperžengti pirmiau minėtos 2 mln. NOK vienoje įmonėje per vienerius metus ribos. Galiausiai institucijos paaiškino, kad tais atvejais, kai projektui skiriama dotacija pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą ir viešoji parama iš kitų šaltinių, kurie nėra „Skattefunn“ schema, ir bendra parama viršija bendros pagalbos sumos riba, bus sumažinta dotacija, skiriama pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą.

2.4. BIUDŽETAS IR TRUKMĖ

Kaip minėta pirmiau, Norvegijos institucijos numato, kad būsimasis Nemokamos MTP darbo jėgos schemos biudžetas bus ne didesnis kaip maždaug 50 mln. NOK per metus.

Buvo pranešta, kad Nemokamos MTP darbo jėgos schema yra neribotos trukmės. Tačiau 2008 m. vasario 15 d. (Nuoroda Nr. 465311) rašte Norvegijos institucijos nurodė, kad ilgiausia schemos trukmė būtų susijusi su dabartinės Valstybės pagalbos gairių dėl pagalbos moksliniam tyrimams, plėtrai ir inovacijoms (toliau – MTPI gairės) trukme, o pastarųjų galiojimas baigsis 2013 m. gruodžio 31 d. Norvegijos institucijos žino, kad dėl ilgesnės Nemokamos MTP darbo jėgos schemos reikės pateikti naują pranešimą.

3. PAGRINDAS PRADĖTI PROCEDŪRĄ

Institucija pradėjo oficialią tyrimo procedūrą remdamasi preliminariais duomenimis, kad Nemokamos MTP darbo jėgos

⁽⁴²⁾ Standartinės pranešimo formos III.6.A dalies 7 skyrius.

⁽⁴³⁾ Norvegijos institucijos teigė, kad, atsižvelgiant į tai, jog viršutinė reikalavimus atitinkančių nemokamos darbo jėgos išlaidų riba yra 2 mln. NOK, o pagalbos intensyvumas MVĮ – 20 %, dotacijos viršutinė riba absoliučiais skaičiais būtų 400 000 NOK per metus. Nemokamos MTP darbo jėgos gairių 3 skyrius ir Standartinės pranešimo formos I dalies 6 skyrius.

schema yra valstybės pagalba, o tai kažin ar būtų suderinama su EEE susitarimu. Vienas iš dalykų, dėl kurių abejojo Institucija, – ar pagalbos intensyvumas pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą gali būti didesnis, nei nustatytas Valstybės pagalbos gairėse⁽⁴⁴⁾. Iš tikrųjų dotacijos, kurios gali būti skiriamos pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą, yra neapmokestinamos ir pasikeitus mokesčių normai bendras pagalbos intensyvumas gali padidėti. Be to, kadangi „nemokamos darbo jėgos“ išlaidos faktiškai nėra patiriamos, Institucija abejojo, ar pagal tas gaires jos galėtų būti laikomos reikalavimus atitinkančiomis išlaidomis. Šiuo atžvilgiu Institucija atsižvelgė į faktą, kad pagal 6-ąją Bendrijos mokslinių tyrimų bendrąją programą parama „nemokamai“ darbo jėgai nebuvo leidžiama. Beje, Institucija turėjo abejonų dėl būtino skatinamojo poveikio.

4. NORVEGIJOS INSTITUCIJŲ PASTABOS

Norvegijos institucijos paaiškino, kad jei padidės mokesčių norma, dotacija pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą bus pririekus sumažinta, kad būtų užtikrinta, jog pagalbos intensyvumas nebūtų didesnis už didžiausią pagalbos intensyvumą, nustatytą pagal MTPI gaires. Norvegijos institucijos grindžia šį teiginį paskutine Nemokamos MTP darbo jėgos schemos 3 dalies paskutiniąja pastraipa, kurioje, išvertus į anglų kalbą, sakoma, kad „svarstant bendrą viešąjį projekto finansavimą, dotacija (nemokamai darbo jėgai) apskaitoma taip pat, kaip ir mokesčių lengvata. Jei bendras viešasis projekto finansavimas (viršutinė riba) yra didesnis už leistiną pagalbą, pagal ESA taisyklės mokesčių lengvata bus sumažinama. Jei dėl paramos nemokamai darbo jėgai peržengiama bendros leistinos pagalbos riba, dotacija nemokamai darbo jėgai bus sumažinama“⁽⁴⁵⁾.

Dėl 6-osios Bendrijos mokslinių tyrimų bendrosios programos teiginio, kad „fiziniai asmenys negali nurodyti jokių darbo jėgos išlaidų, susijusių su jų asmeniniu dalyvavimu projekte“, Norvegijos institucijos teigė, kad sąvoka „fiziniai asmenys“ taikoma universitetų/kolegijų darbuotojams, kurie gauna atlyginimą iš mokslinių tyrimų institucijos (priešingai nei individuali įmonė). Kadangi tokie asmenys jokių atveju neatitinka reikalavimų, kad gautų paramą pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą, Norvegijos institucijos mano, kad nuoroda į 6-ąją Bendrijos mokslinių tyrimų bendrosios programą netinkama.

Dėl siūlomo valandinio atlygio Norvegijos institucijos nurodė, kad atskaitos taškas apskaičiuojant 500 NOK valandinį atlygį yra nominalus metinis *pramonės darbuotojo* atlyginimas, kuris yra daug mažesnis už nominalų metinį *mokslinių tyrimų ir plėtos darbuotojų* atlyginimą. Kadangi individualioje įmonėje ir pas

⁽⁴⁴⁾ Ankstesnes Valstybės pagalbos gaires dėl mokslinių tyrimų ir plėtos pakeitė naujos 2007 m. vasario 7 d. gairės dėl mokslinių tyrimų, plėtos ir inovacijų. Tuo metu, kai buvo priimtas oficialią tyrimo procedūrą pradedantis sprendimas dėl Nemokamos MTP darbo jėgos schemos, galiojo ankstesnės gairės. Tačiau, kadangi esminės taisyklės, susijusios su dabartinio atveju vertinimu, iš esmės liko tokios pačios, toliau šiame tekste nekomentuojamas teisės aktų pasikeitimas.

⁽⁴⁵⁾ Institucijos vertimas.

verslininkus dirbančių darbuotojų išsilavinimo lygis paprastai atitinka mokslinių tyrimų ir plėtros darbuotojų aukštojo išsilavinimo lygį, valandinis atlygis Nemokamos MTP darbo jėgos schemos tikslais galėjo būti skaičiuojamas remiantis didesniu civilinių inžinierių atlyginimu. 2005 m. jis buvo 460 000 NOK arba 530 000 NOK (atsižvelgiant į tai, ar darbuotojų darbo stažas yra penkeri, ar dešimt metų), taikant 772,80 NOK arba 890,40 NOK valandinį atlygį⁽⁴⁶⁾. Tuo remdamosi Norvegijos institucijos teigė, kad siūlant valandinį atlygį, apskaičiuotą pagal daug mažesni nominalų metinį pramonės darbuotojų atlyginimą, valandinis atlygis yra minimalus.

Dėl skatinamojo poveikio Norvegijos institucijos teigia, kad, kadangi gryniesi pinigai yra didžiausia problema ankstyvuojų pradiniu etapu, skatinamasis poveikis savaime bus pagrindinei tikslinei schemos grupei, būtent smulkiesiems verslininkams ir individualioms įmonėms.

II. VERTINIMAS

1. PAGALBA PAGAL EEE SUSITARIMO 61 STRAIPSNIO 1 DALĮ

EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad:

„Išskyrus tuos atvejus, kai šis susitarimas nustato kitaip, EB valstybių narių, ELPA valstybių arba iš jų valstybinių išteklių bet kokių pavidalu suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su šiuo susitarimu, kai ji daro įtaką susitariančiųjų šalių tarpusavio prekybai.“

Priemonė laikoma valstybės pagalba, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje, jeigu ji atitinka šiuos keturis suvestinius kriterijus: i) priemonė pagalbos gavėjams suteikia ekonominį pranašumą, kuris nėra įgyjamas įprastinėmis verslo sąlygomis; ii) šis ekonominis pranašumas yra suteikiamas valstybės arba iš valstybės išteklių; iii) pagalba yra atrankinė, nes pranašumas suteikiamas tam tikroms įmonėms arba tam tikrų prekių gamybai; iv) iškreipiama konkurencija ir daromas poveikis prekybai tarp susitariančiųjų šalių. Toliau nagrinėjama, ar šiuo atveju minėta pagalba atitinka visus keturis suvestinius kriterijus.

1.1. EKONOMINIS PRANAŠUMAS

Priemonė turi suteikti pagalbos gavėjams ekonominį pranašumą, kurio jie neįgytų įprastinėmis verslo sąlygomis.

⁽⁴⁶⁾ Šaltinis: 2007 m. paskelbti Norvegijos aukštąjį išsilavinimą inžinerijos srityje turinčių asmenų asociacijos (TEKNA) statistiniai duomenys apie atlyginimus.

Pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą Norvegijos institucijos skirs finansines dotacijas mokesčių mokėtojams, įskaitant įmones. Šias dotacijas gaunančios įmonės įgyja ekonominį pranašumą, t. y. dotaciją, ir tokio pranašumo jos nebūtų įgijusios įprastinėmis verslo sąlygomis.

Be to, dotacijoms netaikomas įmonių pajamų mokestis. Mokesčių lengvata leidžia gavėjams nepatirti išlaidų, kurios paprastai turi būti mokamos iš jų biudžetų, taigi ne tik pati dotacija, bet ir lengvata yra ekonominis pranašumas.

1.2. VALSTYBĖS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMAS

Priemonę turi teikti valstybė arba ji turi būti teikiama iš valstybės išteklių.

Dotacijas, suteiktas pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą, finansuoja Prekybos ir pramonės ministerija, taigi jas finansuoja valstybė.

Be to, įmonių pajamų mokesčio netaikymo dotacijoms atžvilgiu mokesčių lengvata reiškia, kad valstybė atsisako mokesčių pajamų ir tas mokesčių pajamų netekimas yra lygus sunaudojamiems valstybės ištekliams izdo išlaidų pavidalu⁽⁴⁷⁾.

1.3. TAM TIKROMS ĮMONĖMS ARBA TAM TIKRŲ PREKIŲ GAMYBAI SUTEIKIAMAS PRANAŠUMAS

Priemonė turi būti atrankinė ir tuo ji naudinga „tam tikroms įmonėms arba tam tikrų prekių gamybai“.

Pranešime nurodyta, kad finansavimas pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą būtų prieinamas visoms įmonėms, neatsižvelgiant į jų dydį, sektorių ir regioną.

2003 m. vasario 5 d. Sprendime Nr. 16/03/COL, kuriuo leidžiama „Skattefunn“ schemą taikyti visoms įmonėms, neatsižvelgiant į jų dydį ir sektorių⁽⁴⁸⁾, Institucija nustatė, kad „Skattefunn“ schemą administruojanti ir įgyvendinanti įstaiga (Norvegijos mokslinių tyrimų taryba) turi diskrecinę galią vertindama mokslinių tyrimų pobūdį ir paramos priemonės skatinamąjį poveikį.

⁽⁴⁷⁾ Valstybės pagalbos gairių dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo priemonėms, susijusioms su verslo apmokestinimu, 3 skyriaus 3 dalis.

⁽⁴⁸⁾ Nors tai aiškiai nepaminėta, finansavimas taip pat buvo teikiamas neatsižvelgiant į regioną.

Atsižvelgdama į pirmiau pateiktą informaciją ir į tai, kad projektų tinkamumo nustatymo kriterijai pagal „Skattefunn“ schemą ir pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą yra vienodi ir vertinami tos pačios administravimo įstaigos, t. y. Nacionalinio mokslinių tyrimų centro, Institucija laikosi nuomonės, kad ši įstaiga turi diskrecines galias taip pat ir įgyvendindama Nemokamos MTP darbo jėgos schemą. Šiuo atžvilgiu Institucija primena, jog Europos Teisingumo Teismas nurodė, kad finansinės paramos schemą administruojančios viešosios institucijos diskrecinės galios reiškia, kad schema yra *de facto* atrankinė⁽⁴⁹⁾. Taigi Institucija daro išvadą, kad tokia schema būtų *de facto* atrankinė.

Iš tikrųjų Norvegijos institucijų teiginiai, kad „...dėl to Nemokamos MTP darbo jėgos schemoje apibrėžiant gavėjus oficialiai nediskriminuojamos didesnės įmonės“ (pabraukta papildomai), „įmonės, kurių metinė apyvarta ar bendras metinis balansas atitinka ESA pateiktą vidutinių įmonių apibrėžtį, iš tikrųjų negaus paramos nemokamai darbo jėgai“ patvirtina, kad Norvegijos mokslinių tyrimų taryba būtų pasinaudojusi savo diskrecinėmis galiomis iš tikrųjų neleisti didesnėms įmonėms gauti paramos.

Pirmiau pateiktas vertinimas būtų taip pat tinkamas įmonių pajamų įstatymo lengvatai, kurią gauna dotacijų gavėjai pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą.

Todėl oficialios tyrimo procedūros metu Norvegijos institucijos nusprendė oficialiai apriboti Nemokamos MTP darbo jėgos schemos taikymą tik mikroįmonėms ir mažosioms įmonėms, kaip jos apibrėžtos Valstybės pagalbos gairėse dėl pagalbos MVĮ⁽⁵⁰⁾. Todėl schema yra atrankinė.

1.4. KONKURENCIJOS IŠKRAIPYMAS IR POVEIKIS SUSITARIANČIŲJŲ ŠALIŲ TARPUSAVIO PREKYBAI

Minėtos priemonės turi iškreipti konkurenciją ir daryti poveikį susitariančiųjų šalių tarpusavio prekybai.

⁽⁴⁹⁾ Žr. Bylą C-241/94 *Prancūzija prieš Komisiją* [1996] Rink. I-4551, 23 ir 24 dalys; Bylą C-200/97 *Ecotrade prieš AFS* [1998] Rink. I-7907, 40 dalis; ir Bylą C-295/97 *Piaggio prieš Iftalia* [1999] Rink. I-3735, 39 dalis.

⁽⁵⁰⁾ Norvegijos institucijų 2008 m. vasario 15 d. raštas (Nuoroda Nr. 465311). Pagal Valstybės pagalbos gairių dėl mikroįmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) 2.2 skyrių mažoji įmonė yra įmonė, kurioje dirba mažiau nei 50 asmenų ir kurios metinė apyvarta ir (arba) bendras metinis balansas yra iki 10 mln. EUR, mikroįmonė yra apibrėžiama kaip įmonė, kurioje dirba mažiau nei 10 asmenų ir kurios metinė apyvarta ir (arba) bendras metinis balansas yra iki 2 mln. EUR. Nuosavybės struktūrose gali nebūti tokio mažųjų įmonių ir mikroįmonių apibūdinimo, koks pateikiamas Valstybės pagalbos gairėse dėl pagalbos MVĮ.

Nemokamos MTP darbo jėgos schema taikoma visiems Norvegijoje įsteigtiems ūkio sektoriams. Atsižvelgiant į tai, kad 2006 m. eksportas į ES sudarė maždaug 82 % viso eksporto iš Norvegijos, o importas iš ES sudarė maždaug 69 % viso Norvegijos importo, tarp Norvegijos ir ES vyksta ekstensyvi prekyba⁽⁵¹⁾.

Tokiomis aplinkybėmis Institucija mano, kad paramos dotacija ir susijusi mokesčių lengvata pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą sustiprins santykinę gavėjų padėtį, palyginti su įmonėmis kitose EEE šalyse ir konkuruojančiomis panašiuose sektoriuose ar panašiam versle. Be to, dėl oficialaus didesnių įmonių neįtraukimo į schemą sustiprės mažųjų įmonių ir mikroįmonių, gaunančių paramą pagal schemą, padėtis. Todėl Nemokamos MTP darbo jėgos schema turėtų būti laikoma daranti poveikį prekybai ir iškreipianti ar galinti iškreipti konkurenciją.

1.5. IŠVADA

Atsižvelgdama į tai, kas pasakyta pirmiau, Institucija daro išvadą, kad paramos dotacija, įskaitant mokesčių lengvatą, pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą yra valstybės pagalba pagal EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalį.

2. PROCEDŪRINIAI REIKALAVIMAI

Pagal Priežiūros institucijos ir Teismo susitarimo 3 protokolo I dalies 1 straipsnio 3 dalį „ELPA priežiūros institucijai tinkamu laiku pranešama apie ketinimus suteikti arba pakeisti pagalbą, kad institucija galėtų pateikti savo pastabas. [...] Tam tikra valstybė nepradeda taikyti savo siūlomų priemonių iki tol, kol pagal šią procedūrą priimamas galutinis sprendimas“.

2005 m. spalio 14 d. raštu Norvegijos institucijos pranešė apie Nemokamos MTP darbo jėgos schemą. Pagal parengiamuosius teisės aktus Nemokamos MTP darbo jėgos schema gali įsigalioti tada, kai pranešama Institucijai ir Institucija tą schemą patvirtina⁽⁵²⁾. O kad Institucija galėtų iš anksto patvirtinti schemą, Norvegijos institucijos turi leisti įsigalioti Mokesčių įstatymui dėl Nemokamos MTP darbo jėgos schemos ir galutinai patvirtinti Nemokamos MTP darbo jėgos schemos gairių projektą⁽⁵³⁾.

⁽⁵¹⁾ „Statistisk Sentralbyrå“ paskelbė susijusius statistinius duomenis, kurie vadinasi „Utenrikshandel med varer, årsserier 2006“ (17 lentelė „Import etter handelsområder, verdensdeler og land“ 2001–2006 m. ir 18 lentelė „Eksport etter handelsområder, verdensdeler og land“ 2001–2006 m.). Statistinius duomenis galima rasti: http://www.ssb.no/emner/09/05/nos_utenriks/

⁽⁵²⁾ Ot. prp. Nr. 92 (2004–2005 m.) 14.3 skyrius, kuriame daroma nuoroda į St. prp. Nr. 65 (2004–2005 m.) 3.9 skyrių.

⁽⁵³⁾ Innst. O. Nr. 125 (2004–2005 m.) 15.1 Skyrius ir Ot. prp. Nr. 92 (2004–2005 m.) 14.3 skyrius, kuriame daroma nuoroda į St. prp. Nr. 65 (2004–2005 m.) 3.9 skyrių.

Tokiomis aplinkybėmis Institucija mano, kad Norvegijos institucijos atliko pareigą pranešti ir sustabdyti veiksmus pagal Institucijos ir Teismo susitarimą 3 protokolo I dalies 1 straipsnio 3 dalį.

3. PAGALBOS SUDERINAMUMAS

Institucija daro išvadą, kad Nemokamos MTP darbo jėgos schema yra valstybės pagalba, ir ištyrė, ar schema gali būti laikoma suderinama su EEE susitarimo veikimu pagal EEE susitarimo 61 straipsnio 2 ir 3 dalis.

3.1. SUDERINAMUMAS SU EEE SUSITARIMO 61 STRAIPSNIO 2 DALIMI

Šiuo atveju netaikytina nė viena iš EEE susitarimo 61 straipsnio 2 dalyje nustatytų išimčių, nes Nemokamos MTP darbo jėgos schema nesiekia tose nuostatose išvardytų tikslų.

3.2. SUDERINAMUMAS SU EEE SUSITARIMO 61 STRAIPSNIO 3 DALIMI

Valstybės pagalbos priemonė laikoma suderinama su EEE susitarimo veikimu pagal EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies a punktą tada, kai ji yra skirta skatinti sričių, kuriose gyvenimo lygis yra neįprastai žemas arba labai didelis nedarbas, ekonominių vystymąsi. Tačiau, kadangi Norvegijos regioninės pagalbos žemėlapyje tokių sričių nėra, ši nuostata negali būti taikoma⁽⁵⁴⁾.

Be to, EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyta išimtis netaikoma, nes pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą teikiama valstybės pagalba nėra skirta skatinti vykdyti su bendrais Europos interesais susijusių svarbų projektą arba dideliems Norvegijos ekonomikos sutrikimams atitaisyti.

Tačiau EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punkte nustatyta išimtis, pagal kurią valstybės pagalbą galima laikyti suderinama su bendrąja rinka, jei ji padeda plėtoti tam tikrą ekonominę veiklą arba tam tikras ekonomikos sritis ir nedarą neigiamo poveikio prekybos sąlygoms tiek, kad tai prieštarautų bendrajam interesui, gali būti taikoma.

⁽⁵⁴⁾ 2006 m. liepos 19 d. Sprendimas Nr. 226/06/COL dėl pagalbos sričių ir lygių Norvegijos žemėlapyje.

Toliau Institucija svarsto Nemokamos MTP darbo jėgos schemos suderinamumą su EEE susitarimo veikimu pagal EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punktą pagal MTPI gaires.

Pagalba MTPI

Pagal MTPI gaires paprastai laikoma, kad pagalba suderinama pagal EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punktą, jei įvykdomos tų gairių 5 skyriuje nustatytos sąlygos ir pagalba yra paskata daugiau dalyvauti mokslinių tyrimų ir plėtros veikloje pagal gairių 6 skyrių⁽⁵⁵⁾.

MTPI gairių 5 skyriuje išvardijami skirtingi mokslinių tyrimų ir plėtros tipai, būtent „fundamentiniai tyrimai“, „pramoniniai tyrimai“ ir „bandomoji taikomoji veikla“, ir nurodomas pagalbos intensyvumas, kuris taikomas kiekvienai mokslinių tyrimų kategorijai.

Iš MTPI gairių 2.2 skyriaus f punkto matyti, kad „pramoniniai tyrimai“ yra „projektai, kuriuose vykdomi planuoti moksliniai tyrimai ar labai svarbūs tyrimai, kuriais siekiama įgyti naujų žinių ir išradimų, reikalingų naujiems produktams, procesams ar paslaugoms kurti arba esantiems produktams, procesams ar paslaugoms labai pagerinti. Jie apima sudėtingų sistemų komponentų kūrimą, kurio reikia tokiems pramoniniams tyrimams, ypač generinių technologijų patvirtinimui, kad būtų išskirti prototipai, nurodyti [bandomoji taikomoji veikla] g punkte“. To paties skyriaus g punkte nurodyta, kad „bandomoji taikomoji veikla“ apibrėžiama kaip „turimų mokslinių, technologinių, verslo ir kitų atitinkamų žinių ir išradimų įgijimas, sujungimas, formavimas ir taikymas siekiant sukurti naujų, pakeistų arba patobulintų produktų, procesų arba paslaugų planus, susitarimus arba dizainą. Į tai taip pat gali būti įtraukta, pavyzdžiui, kita veikla, kurios tikslas – naujų produktų, procesų ir paslaugų koncepcinis formulavimas, planavimas ir dokumentavimas. Ši veikla gali būti projektų, brėžinių, planų ir kitų dokumentų kūrimas su sąlyga, kad jie neskirti naudoti komerciniais tikslais. Taip pat ši veikla apima komerciniais tikslais naudojamų prototipų ir bandomųjų projektų kūrimą, jeigu prototipas yra galutinis komercinis produktas ir jeigu būtų pernelyg brangu tokių produktą gaminti siekiant jį panaudoti tik demonstravimo ir tvirtinimo tikslais. Jeigu jie yra toliau panaudojami komerciniais tikslais juos demonstruojant arba bandomuosiuose projektuose, visos iš tokio naudojimo gautos pajamos turi būti atimamos iš reikalavimus atitinkančių sąnaudų“.

Institucija taip pat mano, kad reikalavimus atitinkančių projektų pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą aprašymai, pateikti schemos I dalies 2.1 skyriuje, atitinka MTPI gairių 2.2 skyriaus f ir g punktuose pateiktus „pramoninių tyrimų“ ir „bandomosios taikomosios veiklos“ aprašymus.

⁽⁵⁵⁾ MTPI gairių 1.4 skyriaus 29 ir 30 dalys.

i) Pagalbos intensyvumas

Pagal MTPI gairių 5.1.2 skyrių leistinas bendras pagalbos pramoninių tyrimų ir bandomosios taikomosios veiklos intensyvumas yra atitinkamai 50 % ir 25 % reikalavimus atitinkančių išlaidų. Be to, pagal 5.1.3 skyrių, kai pagalba teikiama MVĮ (kaip apibrėžta Bendrosios išimties reglamente dėl pagalbos MVĮ), gali būti suteikiama dar 10 (vidutinėms įmonėms) arba 20 (mažosioms įmonėms) procentinių taškų⁽⁵⁶⁾. Taigi leidžiamas pagalbos intensyvumas yra iki 60 % (vidutinėms įmonėms) arba 70 % (mažosioms įmonėms) reikalavimus atitinkančių išlaidų pramoninių tyrimų atveju. Bandomosios taikomosios veiklos atveju didžiausias pagalbos intensyvumas yra 35 % (vidutinėms įmonėms) arba 45 % (mažosioms įmonėms).

Nors Norvegijos institucijos pranešė apie pagalbos ir MVĮ, ir didelėms įmonėms intensyvumą pagal Nemokamą MTP darbo jėgos schemą, primenama, jog Norvegijos institucijos nusprendė apriboti schemą, kad ji apimtų tik mikroįmones ir mažąsias įmones. Vadinasi, aktualus tik MVĮ pagalbos intensyvumas (20 %). Dotacija neapmokestinama dabartine 28 % norma. Todėl bendras pagalbos intensyvumas yra 27,8 %⁽⁵⁷⁾. Todėl didžiausias pagalbos mikroįmonėms ir mažosioms įmonėms intensyvumas pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą yra priimtino lygio pagal Valstybės pagalbos gairių dėl MTPI 5 skyrių.

Jei įmonių pajamų mokesčio bazė turi būti didinama, bendras pagalbos intensyvumas taip pat atitinkamai padidėtų. Tačiau šiuo atžvilgiu Norvegijos institucijos paaiškino, kad net jei padidės mokesčių norma, Nemokamos MTP darbo jėgos schemos gairėse reikalaujama, kad pagalbos intensyvumas nebūtų didesnis už pagalbos intensyvumą, nustatytą pagal Valstybės pagalbos gaires. Kadangi Nemokamos darbo jėgos schema taikoma tik mikroįmonėms ir mažosioms įmonėms, susijusi didžiausia viršutinė riba pramoniniams tyrimams yra 70 %, bandomajai taikomajai veiklai – 45 % pagal MTPI gaires. Institucija sutinka, kad jei padidės įmonių pajamų mokestis, bendras pagalbos mikroįmonėms ir mažosioms įmonėms intensyvumas pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą gali padidėti iki tokių didžiausių lygių.

Apibendrinama Institucija patvirtina 27,8 % pagalbos mikroįmonėms ir mažosioms įmonėms intensyvumą ir pastebi, kad jis dėl padidėjusio įmonių pajamų mokesčio gali išaugti iki 70 %

⁽⁵⁶⁾ 2001 m. sausio 12 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 70/2001 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai mažoms ir vidutinėms įmonėms (OL L 10, 2001 1 13, p. 33), su pakeitimais, padarytais 2004 m. vasario 25 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 364/2004 (OL L 63, 2004 2 28, p. 22). Abu reglamentai įtraukti į EEE susitarimo XV priedo 1 punkto f papunktį. Ten pateiktos apibrėžtys atitinka Valstybės pagalbos gairių dėl pagalbos MVĮ apibrėžtis (žr. šio dokumento II dalies 1.3 skyrių).

⁽⁵⁷⁾ Dotacija, lygi 20 % neapmokestinamų išlaidų esant 28 % mokesčių normai atitinka 27,8 % bendrųjų išlaidų (28 % nuo 27,8 = 7,8, „mokėtini“ mokesčių pavidalu, o 20 lieka kaip dotacija).

pramoniniams tyrimams ir 45 % bandomajai taikomajai veiklai. Norvegijos institucijos informavo Instituciją, jog Nemokamos MTP darbo jėgos schemos gairės bus oficialiai iš dalies pakeistos, kad būtų atspindėta ir bendroji riba kiekvienai mokslinių tyrimų kategorijai, ir aukščiausia riba, iki kurios pagalba gal būti padidinta didėjant mokesčių normai⁽⁵⁸⁾.

ii) Reikalavimus atitinkančios išlaidos

MTPI gairių 5.1.4 skyriuje nustatytas išlaidų, kurios turėtų būti laikomos atitinkančiomis reikalavimus apskaičiuojant pagalbos intensyvumą, sąrašas. Tokie išlaidų punktai, be kita ko, apima i) išlaidas personalui, kurios apima išlaidas mokslininkams, techniniams ir pagalbiniais darbuotojams, atsakingiems vien tik už mokslinių tyrimų veiklą; ii) papildomas pridėtinės išlaidas, patiriamas dėl mokslinio tyrimo projekto; ir iii) kitas veiklos išlaidas, įskaitant išlaidas medžiagoms, atsargoms ir panašioms produktams, tiesiogiai susijusiems su mokslinių tyrimų veikla⁽⁵⁹⁾.

Bendrijos mokslinių tyrimų bendroji programa – išlaidos darbo jėgai

MTPI gairių 5.1.4 skyriuje nedetalizuojama, ar išlaidos personalui gali apimti išlaidas nemokamai darbo jėgai. Tačiau Institucija mano, kad rekomendacijų, kaip aiškinti sąvoką, vartojamą Valstybės pagalbos gairėse, galima gauti išnagrinėjus, kaip ši sąvoka vartojama vadinamosios Bendrijos mokslinių tyrimų bendrosios programos kontekste⁽⁶⁰⁾.

Kaip teigiama sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą, pagal 6-ąją bendrąją programą finansinė Bendrijos parama nemokamai darbo jėgai negali būti gaunama. Bendrojo pavyzdinio susitarimo, naudojamo teikiant pagalbą pagal 6-ąją bendrąją programą, II priedo B.II.22.3 dalyje, teigiama, kad „fiziniai asmenys negali nurodyti jokių darbo jėgos išlaidų, susijusių su jų asmeniniu dalyvavimu projekte“, o B.II.19.1 dalies a punkte teigiama, kad reikalavimus atitinkančios išlaidos „privalo būti faktinės, ekonominės ir būtinos projektui įgyvendinti“. Atsižvelgdama į tai, Europos Komisija laikosi nuomonės, kad, jei išlaidų darbo jėgai vertė negali būti nustatyta ir įtraukta į įmonės apskaitos dokumentus, jos negali būti teikiamos pagal Bendrąją programą. Turėdama tai omenyje, Institucija savo sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą dėl Nemokamos MTP darbo jėgos schemos suabejojo, ar nemokama darbo jėga gali būti laikoma tinkamomis išlaidomis pagal MTPI gaires.

⁽⁵⁸⁾ Teiginys Nemokamos MTP darbo jėgos schemoje, kad didžiausias pagalbos intensyvumas yra toks, koks nurodytas MTPI gairėse, yra nepakankamas.

⁽⁵⁹⁾ Jos atitinka a papunktyje nurodytas išlaidas personalui: e) papildomos pridėtinės išlaidos ir f) kitos išlaidos pagal MTPI gairių 5.4.1 skyrių.

⁽⁶⁰⁾ Bendrijos mokslinių tyrimų bendroji programa – Bendrijos pagrindinis mokslinių tyrimų finansavimo Europoje dokumentas, kuris yra minimas Bendrijos valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, plėtrai ir inovacijoms bendrojoje programoje, OL C 323, 2006 12 30, p. 1.

Tačiau dabar jau patvirtintoje 7-ojoje bendrojoje programoje teigiama, kad tam tikromis sąlygomis pagalbos galima prašyti išlaidoms, kurios nėra „faktinės“ (61). Šiuo atžvilgiu standarti- niame dotacijos susitarime, kuriuo remiasi Europos Komisija (Bendrasis pavyzdinis susitarimas dėl paramos pagal 7-ąją bend- rąją programą), teigiama, jog, nepaisant bendrojo reikalavimo, kad reikalavimus atitinkančios išlaidos būtų faktinės, „gavėjai gali pasirinkti deklaruoti vidutines išlaidas personalui, jei tai pagrįsta patvirtinta metodika, kuriai pritaria Komisija, ir laiky- damasi gavėjo valdymo principų ir įprastos apskaitos praktikos. Pagal šį dotacijos susitarimą nurodomos vidutinės išlaidos personalui, gavėjui pateikus metodikos patvirtinimą, laikomos labai nesiskiriančiomis nuo faktinių išlaidų personalui“ (62).

Susijusiuose rekomendaciniuose dokumentuose aiškinama, kad pirmiau minėta taisyklė, kuri vadinama „vidutinių išlaidų perso- nalui metodu, pagrįstu patvirtinta metodika“, leidžia i) fiziniams asmenims, įtrauktiems į MVĮ; ir ii) MVĮ savininkams, kurie negauna atlyginimo už savo darbą MVĮ, kreiptis dėl paramos savo darbui MTP projektuose ir gauti ją. Nors nėra aiškaus reikalavimo dėl to, kokia metodika turėtų būti taikoma, iš reko- mendacinių dokumentų tampa aišku, kad pagal Bendrijos programą „patvirtinta metodika“ reiškia, kad auditorius turi patvir- tinti metodiką, kuri yra pagrindas apskaičiuojant darbo pastangų vertę arba „išlaidas darbo jėgai“ (t. y. iš esmės valandinį atlygį).

Dėl priimtinos metodikos Institucija pirmiausia pastebi, kad rekomendacijose dėl fizinių asmenų daroma nuoroda į meto- diką, skirtą nustatyti valandinį atlygį pagal pajamas (pvz., mokesčių deklaracijas) (63). Tačiau, atsižvelgiant į Europos Komis- sijos rekomendacijas MVĮ savininkų, kurie negauna atlyginimo ir negali įmonės ataskaitose parodyti, kokios jų išlaidos darbo jėgai, atveju, kuriose nurodoma, kad išlaidos gali būti apytikriai apskaičiuojamos, Institucijos nuomone, nuoroda į pajamomis pagrįstą metodiką nėra pakankama, kad savaime neleistų naudoti alternatyvių metodikų. 7-osios bendrosios programos tikslas – leisti apskaičiuoti darbo pastangas MTP projekte. Nėra aiškaus reikalavimo, kad galimas gavėjas gautų kokių nors pajamų, susijusių su tokia veikla. Remdamasi tuo Institucija laikosi nuomonės, kad pirmiau einančių i ir ii punktų atžvilgiu pajamų buvimas nėra savaime tinkamumo paramai sąlyga ir kad gali būti priimtinos ir kitos metodikos, skirtos nustatyti valan- dinį atlygį.

(61) 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1982/2006/EB dėl Europos bendrijos mokslinių tyrimų, tech- nologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintosios bendrosios programos (2007–2013 m.), OL L 412, 2006 12 30, p. 1.

(62) Bendrojo pavyzdinio susitarimo dėl paramos pagal 7-ąją bendrąją programą II priedo B.II.14.1 dalies g punktas. Susitarimo tekstą galima gauti Mokslinių tyrimų direktorato tinklavietėje: <http://ec.europa.eu/research/index.cfm>

(63) Pagal Finansinių klausimų, susijusių su 7-osios bendrosios programos netiesiogine veikla, vadovo (parengto aiškinant pavyz- dinį dotacijos susitarimą pagal 7-ąją bendrąją programą) II.12.3 straipsnį „Reikalavimų neatitinkančios išlaidos“, tokie asmenys gali pasirinkti „deklaruoti vidutines išlaidas personalui pagal patvirtintą metodiką, kuriai pritaria Komisija, ir remdamiesi savo paja- momis (pvz., mokesčių deklaracijomis), kaip pripažįstama nacionalinėje teisėje (paprastai fiskaliniame įstatyme)“.

Grįždama prie Norvegijos institucijų pasiūlytos metodikos, Insti- tucija pirmiausia pastebi, kad pagal 1,6 % nominalaus metinio atlyginimo apskaičiavimo metodą gaunamas valandinis atlygis, kuris apima ne tik išlaidų darbo jėgai elementą, bet ir „kitų veiklos išlaidų“ elementą. Vadinasi, nors šios analizės tikslas – patikrinti, ar išlaidos darbo jėgai atitinka reikalavimus, kad būtų galima pateikti galutinę išvadą dėl metodikos priimtimumo, taip pat būtina patikrinti, ar elementas, susijęs su „kitomis veiklos išlaidomis“, yra reikalavimus atitinkančios išlaidos pagal MTPI gaires. Todėl toliau šie du elementai nagrinėjami atskirai.

Išlaidos nemokamai darbo jėgai

Dėl išlaidų, priskiriamų nemokamai darbo jėgai, šis metodikos elementas paprasčiausiai apibrėžiamas pagal statistinius duomenis apie darbo užmokesį. Iš tikrųjų siūloma metodika leidžia suprasti, kad išlaidų darbo jėgai elementas yra ekviva- lentas to, kas būtų gauta, jei valandinis atlygis būtų nustatytas padalijant metines vidutines darbo valandas iš nominalaus metinio pramonės darbuotojo atlyginimo, nurodyto 2005 m. statistiniuose duomenyse. Pramonės darbuotojo atlyginimo išlaidų darbo jėgai elementas atitinka 232,20 NOK valandinį atlygį (348 300/1 500).

Institucija mano, kad valandinis atlygis, gaunamas pagal oficia- laus darbo užmokesčio statistinius duomenis (2005 m.), užtik- rina, kad išlaidų darbo jėgai elementas nebūtų išpūstas. Be to, tai, kad valandinis atlygis nustatomas pagal metinį pramonės darbuotojo atlyginimą (palyginti su daug didesniu, tarkime, civi- linio inžinieriaus atlyginimu), reiškia, jog išlaidų darbo jėgai elementas yra palyginti žemo lygio (64). Galiausiai tai, kad prie kiekvienai dotacijos paraiškai nurodytų nemokamos darbo jėgos valandų privalo pasirašyti projekto vadovas ir patvirtinti buhal- teris, užtikrina, kad bus audito kontrolė, kuri atitinka (ar net yra griežtesnė) audito patvirtinimą, minimą bendrajame pavyzdi- niame susitarime dėl paramos pagal 7-ąją bendrąją programą (65). Ir, žinoma, Institucija pastebi, kad taip pat kont- roliuoja ir Norvegijos mokslinių tyrimų taryba, kuri patikrina, ar nurodomi skaičiai nėra akivaizdžiai neteisingi.

Tokiomis aplinkybėmis Institucija daro išvadą, kad išlaidų nemokamai darbo jėgai elementas valandinio atlygio nustatymo metodikoje yra priimtinas. Todėl vertinant atskirai, išlaidos nemokamai darbo jėgai yra reikalavimus atitinkančios išlaidos personalui pagal MTPI gaires.

(64) Remiantis metiniu pramonės darbuotojo atlyginimu (348 300 NOK), palyginti su civilinio inžinieriaus atlyginimu (460 000 NOK arba 530 000 NOK), gaunamas 500 NOK valandinis atlygis, paly- ginti su 772,80 NOK (arba 890,40 NOK), jei remiamasi metodika. Išlaidų darbo jėgai elementas atitinka pramonės darbuotojų 232,20 NOK, palyginti su civilinių inžinierių 333,33 NOK arba 353,33 NOK.

(65) Iš tikrųjų, kontrolė kiekvienu atskiru atveju yra panaši (ar net yra griežtesnė) į vienkartinį metodikos auditą.

Kitos veiklos išlaidos

Institucija mano, kad „kitų veiklos išlaidų“ aprašymas pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą (I dalies 2.3 skyrius) atitinka reikalavimus atitinkančias išlaidas kaip „papildomos pridėtinės išlaidos“ ir (arba) „kitos veiklos išlaidos“ MTPI gairių 5.1.4 skyriaus e ir f punktuose. Veiklos išlaidos apskaičiuojamos automatiškai pagal vieno darbuotojo valandinį atlygį, atsižvelgiant į pramonės darbuotojo atlyginimą, o ne pagal sąskaitoje faktūroje nurodytas išlaidas⁽⁶⁶⁾. Tačiau veiklos išlaidų elementas pagal metodiką apskaičiuojamas remiantis Norvegijos mokslinių tyrimų tarybos atliekama įmonės apžvalga. Tai užtikrina, kad veiklos išlaidos yra pagrįstos. Be to, veiklos išlaidų dalis apskaičiuojama pagal mažą pramonės darbuotojo atlyginimą ir veiklos išlaidų elementas nustatomas pagal valandinį atlygį. Remdamasi tuo ir atsižvelgdama į tai, kad faktiškai patiriamos veiklos išlaidos patikrinamos sąskaitose faktūrose atliekant audito kontrolę, Institucija mano, kad siūloma metodika yra priimtina nustatant „kitas veiklos išlaidas“, todėl jos yra reikalavimus atitinkančios išlaidos pagal MTPI gaires.

Išvada dėl metodikos

Institucija daro išvadą, kad, remiantis principo pasikeitimu 7-ojoje bendrojoje programoje, išlaidos nemokamai darbo jėgai gali būti laikomos reikalavimus atitinkančiomis išlaidomis, atsižvelgiant į valandiniam atlygiui nustatyti pasirinktą metodiką. Kaip pirmiau sakytą, Institucija mano, jog išlaidų darbo jėgai elementui ir veiklos išlaidų elementui nustatyti Norvegijos institucijų siūloma metodika yra priimtina. Taigi metodika patvirtinama ir išlaidos atitinka reikalavimus pagal MTPI gaires. Tokia išvada atitinka Institucijos poziciją 2002 m. sprendime dėl „Skattefunn“ schemos, pagal kurią Institucija patvirtino identišką metodiką, skirtą nustatyti reikalavimus atitinkančias išlaidas⁽⁶⁷⁾.

Nors pagal siūlomą metodiką atskiras vienos valandos atlygis taikomas net, jei galimi gavėjai pagal schemą yra skirtingo dydžio, prisimenama, kad Norvegijos institucijos nusprendė apriboti schemą ir taikyti ją tik mikroįmonėms ir mažosioms įmonėms, todėl galimi gavėjai sudaro gana vienodą grupę. Todėl Institucija patvirtina vieno bendro dydžio naudojimą.

iii) Skatinamasis poveikis

Pagal MTPI gairių 6 skyrių skatinamasis poveikis savaime laikomas esantis, jei MTPI projektas neprasidėjo prieš pateikiant

paraišką dėl paramos, pagalbos gavėjas yra MVĮ, o pagalbos suma – mažiau kaip 7,5 mln. EUR vienam vienos MVĮ projektui⁽⁶⁸⁾.

Kaip matyti pirmiau, Norvegijos institucijos apribojo Nemokamos MTP darbo jėgos schemą ir ji taikoma mažosioms įmonėms ir mikroįmonėms. Be to, atsižvelgiant į tai, kad reikalavimus atitinkančioms išlaidoms pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą taikoma 2 mln. NOK per metus vienai įmonei viršutinė riba, o taikomas pagalbos intensyvumas – 27,8 %, didžiausia vienai įmonei suteiktos pagalbos vertė per vienerius metus būtų 556 000 NOK (maždaug 70 500 EUR), o tai gerokai mažiau nei pirmiau minėta didžiausia riba. NET atsižvelgiant į didžiausią maždaug 45 % pagalbos intensyvumą (kuris gali būti dėl didėjančios mokesčių normos), maksimali pagalbos suma yra 900 000 NOK (maždaug 114 000 EUR), kas vis tiek yra gerokai mažiau nei didžiausia riba, numatyta MTPI gairėse⁽⁶⁹⁾.

Galiausiai Norvegijos institucijos patvirtino, kad parama pagal schemą nebus teikiama mokslinių tyrimų projektams, kurie prasidėjo prieš pateikiant paraišką dėl paramos.

Remdamasi tuo Institucija mano, kad dotacijos, kurios gali būti skiriamos pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą, turi skatinamąjį poveikį pagal MTPI gairių 6 skyrių.

iv) Trukmė

Norvegijos institucijos pranešė, kad Nemokamos MTP darbo jėgos schema yra neribotos trukmės. Tačiau Norvegijos institucijos sutiko oficialiai apriboti schemos taikymo trukmę iki 2013 m. gruodžio 31 d., tą dieną taip pat baigia galioti dabartinės MTPI gairės. Remdamasi tuo Institucija mano, kad schemos trukmė yra priimtina.

3.3. IŠVADA DĖL SCHEMOS SUDERINAMUMO SU EEE SUSITARIMU

Kaip matyti iš to, kas pasakyta pirmiau, Institucija mano, kad ir projektai, ir išlaidų elementai pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą atitinka reikalavimus pagal MTPI gaires. Kadangi schema yra taikoma tik mažosioms įmonėms ir mikroįmonėms, pagalbos intensyvumas atitinka tas gaires, skatinamasis poveikis parodytas, o schemos trukmė apribota pagal gaires, todėl Institucija laikosi nuomonės, kad Nemokamos MTP darbo jėgos schema suderinama su EEE susitarimo veikimu.

⁽⁶⁶⁾ Veiklos išlaidų elementas yra 267,80 NOK, ir tai yra jungtinio valandinio atlygio ir išlaidų darbo jėgai elemento skirtumas: NOK 500 – NOK 232,20 = NOK 267,80.

⁽⁶⁷⁾ 2002 m. rugsėjo 25 d. Sprendimas Nr. 171/02/COL su pakeitimais, padarytais 2003 m. vasario 5 d. Sprendimu Nr. 16/03/COL.

⁽⁶⁸⁾ MTPI gairių 122–124 dalys.

⁽⁶⁹⁾ Iš tikrųjų, kiekvienai įmonei taikomas apribojimas yra griežtesnis nei apribojimas kiekvienam projektui. Be to, jei įmonė kasmet gautų didžiausią kiekį lėšų pagal schemą tam pačiam projektui per visą schemos veikimo laiką, vis tiek nebūtų pasiekta 7,5 mln. EUR viršutinė riba.

4. SPRENDIMAS

Remdamasi pirmiau pateiktu vertinimu, Institucija mano, kad Nemokamos MTP darbo jėgos schema yra suderinama su EEE susitarimu toliau nurodytomis sąlygomis:

- a) nemokamos MTP darbo jėgos schema taikoma tik mikroįmonėms ir mažosioms įmonėms, kaip apibrėžta Valstybinės pagalbos gairėse dėl MVĮ;
- b) bendras pagalbos intensyvumas mikroįmonėms ir mažosioms įmonėms yra 27,8 %, tačiau jis gali padidėti, jei padidėtų įmonių pajamų mokesčiai (tokiu atveju bandomajai taikomajai veiklai taikoma 45 % aukščiausia riba, pramoniniams tyrimams – 70 %); ir
- c) schemos taikymas trunka ne ilgiau kaip iki 2013 m. gruodžio 31 d., t. y. dienos, kurią nustoja galioti dabartinės MTPI gairės.

Norvegijos institucijoms primenama apie jų pareigą teikti metines schemas įgyvendinimo ataskaitas, kaip nustatyta Institucijos ir Teismo susitarimo 3 protokolo II dalies 21 straipsnyje pagal 2004 m. liepos 14 d. Sprendimo Nr. 195/04/COL 6 straipsnį.

Norvegijos institucijos teigia, kad pagal Nemokamos MTP darbo jėgos schemą taikomas valandinis atlygis gali būti koreguojamas atsižvelgiant į atlyginimų pokyčius. Šiuo atžvilgiu Institucija primena Norvegijos institucijoms apie jų pareigą pranešti pagal Institucijos ir Teismo susitarimo 3 protokolo 1 dalies 1 straipsnį apie bet kokius pakeitimus, kurie yra daliniai pakeitimai pagal Institucijos ir Teismo susitarimo 3 protokolo II dalies 1 straipsnį⁽⁷⁰⁾,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Nemokamos MTP darbo jėgos schema, kurią Norvegijos institucijos planuoja įgyvendinti, yra valstybės pagalba pagal EEE susi-

tarimo 61 straipsnio 1 dalį, bet gali būti laikoma suderinama su EEE susitarimo veikimu pagal EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punktą ir MTPI gaires bei taikant toliau 2 straipsnyje nustatytas nuostatas.

2 straipsnis

Nemokamos MTP darbo jėgos schema taikoma tik mikroįmonėms ir mažosioms įmonėms, kaip nustatyta Valstybės pagalbos gairėse dėl pagalbos mikroįmonėms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), didžiausias bendras pagalbos intensyvumas yra 27,8 % ir gali didėti, jei padidėtų įmonių pajamų mokesčio norma (tokiu atveju aukščiausia taikoma riba būtų 45 % bandomajai taikomajai veiklai ir 70 % pramoniniams tyrimams). Nemokamos MTP darbo jėgos schemos trukmė apribojama iki 2013 m. gruodžio 31 d.

3 straipsnis

Norvegijos institucijos per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą informuoja ELPA priežiūros instituciją apie priemones, kurių imtasi laikantis šio sprendimo.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Norvegijos Karalystei.

5 straipsnis

Tik tekstas anglų kalba yra autentiškas.

Priimta Briuselyje 2008 m. kovo 17 d.

ELPA priežiūros institucijos vardu

Per SANDERUD
Pirmininkas

Kurt JAEGER
Kolegijos narys

⁽⁷⁰⁾ Jei pakeitimai nėra tokie, apie kuriuos reikia pranešti pagal supaprastintą procedūrą pagal 2004 m. liepos 14 d. Sprendimą Nr. 195/04/COL dėl nuostatų, minimų Institucijos ir Teismo susitarimo 3 protokolo II dalies 27 straipsnyje, įgyvendinimo (OL L 139, 2006 5 25, p. 37).